



Tilsynsrapport

Rapport	
Rapporttittel Tilsyn med styringssystemer for oppfølging av arbeidsmiljøforhold på Transoceans flyttbare innretninger	Aktivitetsnummer 402000001
Gradering	
<input checked="" type="checkbox"/> Offentlig	<input type="checkbox"/> Begrenset
<input type="checkbox"/> Unntatt offentlighet	<input type="checkbox"/> Fortrolig
<input type="checkbox"/> Strengt fortrolig	
Involverte	
Hovedgruppe T-F	Oppgaveleder Trond S Eskedal
Deltakere i revisjonslaget Anne Mette Eide og Trond Sigurd Eskedal	Dato 12.10.2012

1 Innledning

Petroleumstilsynet (Ptil) gjennomførte i perioden 27.9 til 28.9.2012 tilsyn med Transocean Offshore Ltd (Transoceans) styringssystem for oppfølging av arbeidsmiljøforhold på selskapets flyttbare innretninger. Tilsynet ble gjennomført ved samtaler, dokumentgjennomgang og bruk av sjekklister som adresserte forhold knyttet til styring arbeidsmiljøforhold. Tilsynet fant sted i Transoceans lokaler på Forus

2 Bakgrunn

Tilsynet inngår som ledd i saksbehandling av ny søknader om samsvarsuttalelse (SUT) for innretningene Transocean Barents og Transocean Spitsbergen.

3 Mål

Målsetting med tilsynsaktiviteten var å påse at Transoceans har implementert tilstrekkelige styringssystemer for å følge opp regelverkets krav til oppfølging av arbeidsmiljøforhold på selskapets flyttbare innretninger.

4 Resultat

Inntrykket er at Transocean i hovedsak har på plass nødvendige styringssystemer for å ivareta regelverkets krav til arbeidsmiljøoppfølging. Det ble imidlertid avdekket avvik fra regelverkets krav på sentrale områder. Avvikene var knyttet til forhold som:

- mangelfulle krav til ulike arbeidsmiljøfaktorer
- mangelfull klassifisering, avviksbehandling og oppfølging av kartleggingsfunn
- mangelfull opplæring innen arbeidsmiljø hos rådgivere og ledende personell
- mangelfull organisering og sammensetning av arbeidsmiljøutvalg i virksomheten

Forhold med potensiale for forbedringer knyttet seg til forhold som:

- selskapets krav til gjennomføring av arbeidsmiljøkartlegginger
- selskapets utfylling og bruk av arbeidsmiljøområdekart (WEAC)

5 Observasjoner

Ptilers observasjoner deles generelt i to kategorier:

- *Avvik*: Knyttes til de observasjonene hvor vi mener å påvise brudd på regelverket.
- *Forbedringspunkter*: Knyttes til observasjoner hvor vi ser mangler, men ikke har nok opplysninger til å kunne påvise brudd på regelverket.

5.1 Uklare krav til enkelte arbeidsmiljøforhold

Avvik:

Transocean hadde ikke innarbeidet tilstrekkelig spesifikke krav til de ulike arbeidsmiljøfaktorene for å ivareta overordnede krav i regelverket.

Begrunnelse:

- Det gikk ikke klart frem av selskapets styrende dokumenter hvorvidt standarder og veiledninger listet i Transoceans helse- og arbeidsmiljøhåndbok hovedkap 3.2, pkt 3.1 med tittel «*relevante referanser*» var å betrakte som interne selskapskrav eller ikke. I dette kapittelet var det en opplisting av lover, forskrifter, standarder og veiledninger knyttet til ulike arbeidsmiljøfaktorer.
- Det fremgikk ikke av selskapets styringssystem om normative referanser vist til i NORSOK S-002, C-001, C-002 var å betrakte som selskapsinterne krav eller ikke.
- Det fremgikk ikke eksplisitt av selskapets styringssystem at det skulle vurderes risikoreduserende tiltak dersom ekvivalent støyeksponering over et arbeidsskift (Lex,12t) for støyutsatte personellgrupper overstiger 80 dB(A) eller når arbeidstakere utsettes for toppverdi av lydtrykksnivå, LpC,peak \geq 130 dB(C). Hvilke forhold som skal vurderes når valg av støyreduksjonstiltak treffes var mangelfullt beskrevet i styringssystemet. Regelverkets tiltakshierarki med hensyn til valg av støybekjempingstiltak kunne ha vært bedre presisert i selskapets styringssystem. Det savnes krav som ivaretar regelverkets krav om at støy først skal begrenses gjennom tekniske primærtiltak, deretter gjennom administrative/organisatoriske tiltak og til sist ved bruk av personlig verneutstyr. Selskapets kravgrunnlag har for ensidig fokus på bruk av hørselvern som barriere mot støyskader. Vi anser i denne sammenheng hørselvern som en relativ svak barriere mot potensielle støyskader.
- Det var ikke etablert spesifikke krav til følgende arbeidsmiljøfaktorer:
 - Nødbelysning i ulike områder på innretningene for å kunne ivareta nødvendige beredskapsfunksjoner ved ulike fare- og ulykkessituasjoner, jf anbefalt norm EN 1838.
 - Luftkapasitet dvs antall luftvekslinger/time, for ulike områder for å ivareta krav til akseptabelt innemiljø, jf arbeidstilsynets publikasjon nr 444.
 - Områdekrav til støy gjeldende for innretninger bygget etter 1.8.1995 og for større modifiseringer og utskifting av utstyr. Selskapets helse og arbeidsmiljømanual kap 3.2 vedlegg A dekket kun de innretningene som var bygget før 1.8.1995.
 - Krav til HMI/MMI generelt og ikke kun begrenset til kontrollrom. Det var ikke spesifikke verifiserbare krav til utforming av kontrollrom og for presentasjon av informasjon og alarmer (HMI-forhold) i kontrollrom. Det var ikke etablert

ytelseskrav som sa noe om godheten til informasjonspresentasjon og alarmpresentasjon i kontrollrom med tilhørende krav til regelmessig monitorering av ytelseskrav. Det kan i denne sammenheng være naturlig å skille mellom krav til innretninger bygget før og etter 1.8.1995.

- Aktuelle standarder/veiledninger kunne vært listet under hvert av kapitlene i helse- og arbeidsmiljøhåndboken kap 3.2 pkt 4.1.1-4.1.10 for å samle alle kravene til den enkelte arbeidsmiljøfaktor. Dette ville lettet oversikt og brukervennlighet av dokumentet.
- Arbeidsmiljø områdekartene (WEAC) synliggjorde ikke alle kvantitative arbeidsmiljøkravene som gjeldender for det aktuelle området.

Krav:

Rammeforskriften § 24 om bruk av anerkjente normer

Styringsforskriften § 8 om interne krav

Innretningsforskriften § 14 om ventilasjon og inneklima

Innretningsforskriften § 21 om menneske.maskin grensesnitt og informasjonspresentasjon

Innretningsforskriften § 38 om nødkraft og nødbelysning

Aktivitetsforskriften § 38 om støy

5.2 Kategorisering, avviksbehandling og oppfølging av funn etter arbeidsmiljøkartlegginger

Avvik:

Det ble registrert mangelfull kategorisering, avviksbehandling og oppfølging av kartleggingsfunn etter gjennomførte arbeidsmiljøkartlegginger.

Begrunnelse:

- Vi registrerte varierende og mangelfull klassifisering av observasjoner fra gjennomførte arbeidsmiljøkartlegginger på Transocean Winner og Transocean Searcher. Det var flere steder ikke skilt mellom observasjoner som representerte selskapsinterne avvik og forhold som representerte myndighetsavvik.
- Enkelte rapporter, jf rapport etter MMI og ergonomisk vurdering for Transocean Winner 2012, inneholdt kun referanser til avvik fra standarder uten nærmere å fastslå om disse avvikene representerte selskapsinterne- eller myndighetsavvik. Dette skyldes trolig at det er ikke går klart frem av styringssystemet hva som er Transoceans krav til de enkelte arbeidsmiljøfaktorene, jf denne rapportens pkt 5.1.
- Funn etter arbeidsmiljøintervjuer/arbeidsmiljøkartlegginger i teknisk- og boreavdeling på TO Winner i 2010 var ikke kategorisert som avvik for videre oppfølging i TOFOS.
- Ved gjennomgang av mottatte kartleggingsrapporter registrerte vi at observasjoner i varierende grad var blitt klassifisering i henhold til funnets alvorlighet/risiko.
- Vi registrerte flere steder uoverensstemmelse mellom klassifisering av alvorlighetsgrad/risiko knyttet til observasjoner i rapport fra ergonom (faglig vurdering) og klassifiseringen av de samme observasjonene (gjort av driftsavdelingen) når disse ble lagt inn i Transoceans oppfølgingssystem (TOFOS). Driftsavdelingen hadde nedgradert funn i kritikalitet/alvorlighet i forhold til tilsvarende klassifisering gjort av fagperson. Et eksempel er TO Searcher TOFOS avvik 1513 Hydralift kran.
- Regelverksavvik var en rekke steder klassifisert som interne selskapsavvik i TOFOS.

- Det ble under tilsynet registrert flere tilfeller av mangelfull og ufullstendig utfylling av tiltaksrapporter i TOFOS. Dette knyttet seg til mangelfull angivelse av type avvik, mangel på referanser til kravgrunnlag, mangel på spesifisering av kortsiktige/umiddelbare tiltak og langsiktige tiltak. Flere ulike faglige forhold var enkelte steder samlet under et enkelt TOFOS avvik, selv om de identifiserte forholdene representerte ulike avvik fra regelverkskrav. En TOFOS tiltaksrapport viste til en hel kartleggingsrapport uten nærmere spesifisering av de enkelte avvik som var avdekket der og uten sporbar oppfølgingstiltak knyttet til de aktuelle forholdene.
- Flere TOFOS tiltak hadde en uforpliktende ordlyd, noe som så ut til å bidra til at lite ble gjort for å korrigere avvikene.

Krav:

Styringsforskriften § 21 om oppfølging

Styringsforskriften § 22 om avviksbehandling

5.3 Arbeidsmiljøkompetanse

Avvik:

Det ble avdekket at flere stillingsinnehavere manglet påkrevd arbeidsmiljøopplæring.

Begrunnelse:

- Vi registrerte fra kursoversikten at mange sykepleiere og Q/HSE rådgivere manglet grunnleggende kurs i arbeidsmiljø (40 t kurs) tilsvarende det som kreves for verneombud (VO), medlemmer av AMU og ledere med ansvar for beslutninger knyttet til arbeidsmiljøet. Dette personellet skal fungere som faglige rådgivere som skal bistå arbeidstakere og linjeledelse og må således inneha fagkompetanse utover basis nivå.
- I følge opplæringsplan for sykepleiere offshore, jf helse- og arbeidsmiljøhåndbok seksjon 3.1 vedlegg D skulle sykepleiere gis følgende opplæring:
 - Grunnkurs for AMU medlemmer innen 1 år
 - Lysmåling innen 1 år
 - Støymåling innen 1 år
 - Kjemisk helsefare innen 2 år, 2 dagers varighet som minimum
 - Psykososialt arbeidsmiljø innen 2-4 år.
 - Ergonomi innen 2-4 år

Det var ikke nærmere spesifisert i styringssystemet hvilken type kurs/opplæring som skulle gis til sykepleirene og hvilke kompetansemål som skulle ivaretas gjennom disse kursene. Hvilke kompetansekrav som var stilt til sykepleierstillingen innen arbeidsmiljøområdet var uklart beskrevet. Det var uklare koblinger mellom familiariseringsopplegget til sykepleier, ovennevnte kurs og kompetansekrav som må tillegges denne stillingen, jf helse- og arbeidsmiljøhåndbok kap 3.2 (vedlegg B). Tidsperspektivet på opplæringen for sykepleiere syntes ikke å rime med oppgavene som skulle ivaretas, eks ukentlig deltakelse i HMS-runder, rådgivning knyttet til forebyggende arbeidsmiljø og sykepleiers oppgave med å identifisering mulig arbeidsrelatert sykdom (MARS) hos arbeidstakere på innretningene. Dette er aktiviteter som inngår i sykepleier sin funksjon/stilling og som krever arbeidsmiljøkompetanse utover basis nivå.

- Det kunne ikke fremvises en plan for arbeidsmiljøopplæring for Q/HSE rådgivere. Disse skal i likhet med sykepleiere fungere som faglige rådgivere innen feltet arbeidsmiljø.
- Vi registrerte fra kursoversikten at mange ledere manglet grunnleggende kurs i arbeidsmiljø dvs 40 t kurs eller tilsvarende.

Krav:

Aktivitetsforskriften § 21 om kompetanse

Aktivitetsforskriften § 22 om opplæring i sikkerhet og arbeidsmiljøet etter arbeidsmiljøloven

Aktivitetsforskriften § 5 om bedriftshelsetjeneste

5.4 Organisering og sammensetning av arbeidsmiljøutvalg

Avvik:

Transoceans krav til organisering og sammensetning av arbeidsmiljøutvalg (AMU) i virksomheten var ikke i henhold til krav i regelverket.

Begrunnelse:

- I selskapets dokument Helse og Sikkerhets Policier og Krav, seksjon 5 underkapittel 2 omtales følgende arbeidsmiljøutvalg:
 - o Sentral AMU (S-AMU)
 - o Lokalt AMU, andre steder i selskapets styringssystemer ble dette utvalget benevnt som fellesstedlig arbeidsmiljøutvalg for den enkelte innretningen (FSAMU)
- Rollene og hierarkiet mellom Lokal-AMU og S-AMU var uklart beskrevet i selskapets styringssystem. I dokumentet Helse og Sikkerhets Policier og Krav, seksjon 5 underkapittel 2, kap 4.1 fremgikk følgende: «*Dersom det ikke er mulig å oppnå enighet i lokal-AMU så skal saken sendes videre til det sentrale arbeidsmiljøutvalget*». Denne hierarkiske ordning av utvalgene er ikke i tråd med regelverkets krav. Lokal-AMU (FSAMU) skal være overordnet S-AMU i saker som faller inn under FSAMU sitt virkeområde.
- I FSAMU var det ikke sikret lik representasjon mellom arbeidsgiver representanter og arbeidstaker representanter fra de ulike aktivitetsområdene
- Utvalgene skal være sammensatt av navngitte medlemmer og ikke basert på stilling/funksjon. Det var under tilsynet ikke mulig å framskaffe medlemsoversikter for de enkelte AMU-utvalg.
- Det gikk ikke klart frem av styringssystemet hvem som var rådgivere uten stemmerett i de ulike arbeidsmiljøutvalgene.
- I offshore stillingsinstruksen for sykepleier stod det at sykepleier skal delta på AMU møter jf dokument NOS-HRM-003 kap 2, underkap 33. Helt tilsvarende stod det i offshore stillingsinstruksen for sikkerhetskoordinator (RSTC) at vedkommende skulle delta i FSAMU uten stemmerett, jf dokument NOS-HRM-003 kap 2 underkap 32.
- Det fremgikk ikke av Transoceans styringssystem hvilken rolle operatørens representant i utvalget skulle ha. Det var ikke avklart hvorvidt vedkommende skulle ha stemmerett.
- Det var ikke beskrevet hvem som skulle representere boreservice personellet fra arbeidsgiversiden

- Det var ikke beskrevet hvem som skulle representere arbeidstakerne fra vedlikeholds/malerfirmaet Multivedlikehold i FSAMU på de enkelte innretningene. Vi fikk opplyst at det firmaet, som Transocean har kontrakt med, var nærmest fast tilstede med 2-3 mann på selskapets ulike innretninger. Det fremkom heller ikke i styringssystemet hvilket verneombud dette personellet skulle sortere under.
- Vi registrerte fra mottatte FSAMU møtereferater at en rekke ulike personer deltok i AMU møter fra gang til gang. AMU-møter var ikke bare begrenset til medlemmer og varamedlemmer.
- Vi registrerte også fra mottatte møtereferater at det hadde vært mange observatører til stede i møtene. Dette er uheldig da det kan endre balansen mellom de to partene (arbeidsgiver- og arbeidstakerside) i utvalget.
- I selskapes dokument Helse og Sikkerhets Policier og Krav, seksjon 2 underkapittel 26 HMS-møter pkt 4.1 om arbeidsmiljøutvalg, var følgende fire AMU-utvalg og sammensetning av utvalgene beskrevet
 - o Corporate QHSE Steering Committee
 - o Sentral –AMU - Division /Sector QHSE Steering Committee - S
 - o Felles stedlig AMU (FSAMU) - Installation QHSE Steering Committee
 - o Anleggets AMU (Facility QHSE Steering Committee)

Ingen av utvalgene nevnt ovenfor møtte regelverkets krav til sammensetning av arbeidsmiljøutvalg slik disse var beskrevet i dette dokumentet.

Krav:

Rammeforskriften § 34 om felles arbeidsmiljøutvalg

Aktivitetsforskriften § 4 om koordinerende arbeidsmiljøutvalg for felt og felles stedlige arbeidsmiljøutvalg for flyttbare innretninger

5.5 Krav til kartlegging av arbeidsmiljøet

Forbedringspunkt

Selskapets krav til kartlegging av arbeidsmiljøforhold var mangelfulle.

Begrunnelse:

Det vises til selskapets helse og arbeidsmiljøhåndbok kap 3.2 pkt 4.2.1-4.2.7

- Styringssystemet inneholdt få krav til varsling av de enkelte arbeidsmiljøkartleggingene i forkant av utførelsen, for å involvere berørt personell på innretningene og få frem aktuelle problemstillinger i forkant av gjennomføring. Det vises til regelverkets krav til arbeidstakermedvirkning.
- Styringssystemet inneholdt manglende krav til kartlegging av risiko for helseskadelig kjemisk eksponering for bestemte personellgrupper, ut fra kjennskap til personellens ulike arbeidsoperasjoner, varighet og frekvens.
- Sjekklisten for arbeidsmiljøforhold som finnes som vedlegg I i Helse og arbeidsmiljøhåndboken ble ikke benyttet ved de ulike ukentlige HMS-rundene på Transoceans innretninger, slik det er beskrevet i dokumentets kap 3.2 pkt 4.2.6. Vi ble fortalt at det var i bruk ulike lister på ulike innretninger, men disse var ikke omtalt og

innarbeidet i selskapets styringssystem for arbeidsmiljøoppfølging. Vi ble også fortalt at vernetjenesten benyttet egne sjekklister ved sine ukentlige runder, disse varierte noe fra innretning til innretning.

- Transoceans krav til arbeidsmiljøkartlegging omfattet ikke oppfølging av 3. parts utstyr som eks kontainer arb plasser.
 - o Det var ikke omtalt krav til samsvarsvurdering av 3.parts utstyr mot arbeidsmiljøkrav før utstyr tas om bord. Bare å følge kravene i NORSOK Z-015 retningslinjen anses ikke tilstrekkelig for å sikre at utstyr som tas om bord er i samsvar med regelverkets krav til arbeidsmiljøet. Det kreves innhentet nødvendig samsvarsdokumentasjon fra relevant eier av utstyret eller fra relevant operatørselskap.
 - o Det var ikke klare krav til hvorvidt arbeidsgiver, hovedbedrift (Transocean) eller andre parter skulle foreta kartlegging av arbeidsforhold for 3. parts personell etter at utstyr/kontainer arbeidsplasser var plassert på riggen.
 - o Det fremkom ikke klare krav til hvordan 3.parts utstyr dekkes gjennom Transoceans aktiviteter for fortløpende kartlegging (HMS-runder etc).
 - o Det manglet i styringssystemet spesifikke krav til hvordan utveksling av evt kartleggingsresultater (risiko eksponeringsinformasjon etc) skal skje mellom Transocean og 3. parts selskapenes BHT
 - o Det manglet spesifikke krav til hvordan en skulle sikre at sikkerhetsdatablad overføres fra 3. part til sykepleiers arkiv på innretningen.
- Styringssystemet inneholdt få krav til struktur og utforming av rapport etter gjennomførte arbeidsmiljøkartlegginger.
- Av mottatte kartleggingsrapporter så vi eksempler på at det ikke fremgikk klart hvilket personell som hadde deltatt under kartleggingen. Selskapet har krav til hvem som skal delta på slike kartlegginger, jf helse og arbeidsmiljøhåndboken kap 3.2 pkt 4.2. Det var ikke mulig å verifisere hvorvidt dette personellet hadde deltatt på kartleggingene.
- Spesifikke krav til involvering av personell og saksgangen mht behandling av kartleggingsrapporter fremgikk ikke klart av etablerte dokumenter.
 - o Det forelå ikke klare krav til hvem som skulle foreta kvalitetssikring av de ulike kartleggingsrapporter mht å angi type avvik, hjemling av kravgrunnlag etc.
 - o Linjeledelsen skal i henhold til styringssystemet registrere funn i TOFOS, men det manglet krav til involvering av relevant fagpersonell med hensyn til kvalitetssikring av foreslåtte oppfølgingstiltak og tiltaksfrister for korrigerende av funn.
- Det etterlyses også klarere krav til når arbeidsmiljøkartlegginger bør finne sted, eksempelvis i god tid før SPS. MMI og ergonomisk kartlegging av TO Winner ble først gjennomført i mai 2012, etter at innretningen hadde vært på SPS i 2011. Denne kartleggingen omfattet alle områder på innretningen og dekket ikke bare endringer og modifiseringer gjennomført på SPS. Vi registrerte positivt at Transocean i år tar mål av seg å kartlegge innretninger før disse skal inn for SPS. Dette vil gi et bedre grunnlag for å foreta nødvendige arbeidsmiljøforbedrende tiltak under verkstedsoppholdet.

Krav:

Styringsforskriften § 6 om styring av helse, miljø og sikkerhet

Styringsforskriften § 13 om arbeidsprosesser

Styringsforskriften § 18 om analyse av arbeidsmiljøet

5.6 Arbeidsmiljøområdekart (WEAC)**Forbedringspunkt:**

Arbeidsmiljøområdekart (WEAC) formular (skjemaet) som ble benyttet på Transoceans innretninger bygget før 1.8.1995 var uoversiktlig og avspeilte ikke den aktuell arbeidsmiljøstatus i de ulike områdene.

Begrunnelse:

- Områdekartene (WEAC) viste ikke tydelig hvilke spesifikke kvantitative krav som gjelder for de enkelte områdene og siste målte verdi/status.
- Mye historikk og referanser til kravdokumenter gjorde dagens WEACer uoversiktelige og lite brukervennlige. Det var vanskelig å få en samlet oversikt over arbeidsmiljøstatus i det enkelte områdene.
- Krav til løpende oppdatering av områdekart (WEAC) etter kartlegginger slik det fremgår av helse- og arbeidsmiljøhåndboken kap 3.2 pkt 4.2.3 var ikke fulgt opp. Det vises til funn etter MMI og ergonomisk vurdering for TO Winner 2012 utført mai 2012. WEAC skjema var ikke oppdatert som følge av denne kartleggingen.
- Hvordan WEAC skjema var tenkt benyttet i daglig drift av innretningene var ikke klart beskrevet i styringssystemet.
- WEAC skjema avspeilte flere steder ikke reell arbeidsmiljøstatus i det aktuelle området. Det manglet følgelig et system som gav en rask og oversiktlig arbeidsmiljøstatus knyttet til de enkelte områdene på innretningen.

Krav:

Rammeforskriften § 23 om generelle krav til materiale og opplysninger

6 Deltakere

Følgende personer deltok fra Petroleumstilsynet:

Anne Mette Eide, fagnettverk for arbeidsmiljø

Trond Sigurd Eskedal, fagnettverket for arbeidsmiljø (oppgaveleder)

Deltakere fra Transocean:

(Se eget vedlegg A)

7 Dokumenter benyttet under tilsynet

- Utdrag fra Transoceans styringssystem, som nærmere angitt (referert til) i utfylt sjekklister/spørsmålsliste fra Ptil. Dokumentene er elektronisk oversendt av Transocean v/Svein Flornes til Petroleumstilsynets droppsonen den 21.9.2012 i form av 33 vedlegg.
- TOFOS tiltaksrapporter - Transocean Winner og Transocean Searcher
- Rapport etter MMI og Ergonomisk vurdering Transocean Searcher 2012.

- Rapport etter arbeidsmiljøkartlegging Transocean Searcher, ved Bjørnar Valand januar 2012